Ambrosianska biblioteket

Ambrosianska biblioteket (italienska: *Biblioteca Ambrosiana*, latin: *Bibliotheca Ambrosiana*) är ett historiskt bibliotek i Milano, Italien. Biblioteket öppnade år 1609 [1][2] kort efter Bodleianska biblioteket och anses vara det första allmänna biblioteket i Kontinentaleuropa och det andra allmänna biblioteket i Europa [3][4].

Ambrosianska biblioteket

Innehåll

Byggnader

Historia

Samlingen

Biblioteket

Pinakoteket

Referenser

Externa länkar

Ingångsportalen

Byggnader

Biblioteket ligger vid *Piazza Pio XI* nära *Chiesa di San Sepolcrokyrkan* (Den heliga gravens kyrka) i centrala Milano. Den äldsta delen är Sala Federiciana byggd år 1603 och övriga är Sala della Rosa, Sala Hiemalis och Sala Sala di Lettura.

Bakre ingången

Ambrosianska biblioteket inrymmer även *Pinacoteca Ambrosiana*, bibliotekets pinakotek (konstgalleri), som är inhyst i samma byggnad.

Historia

Ilias Picta/Ilias Ambrosiana, ca 500-talet

Biblioteket grundades år 1602 [1] av kardinalen Federico Borromeo. Borromeo samlade böcker från sina bekanta och sände även ut folk till Europa, främst i Frankrike, Grekland och Spanien och till Mellanöstern, främst Egypten och Syrien [5] för att förvärva böcker. Ytterligare samlingar skänktes från Benediktinordens kloster i Bobbio i norra Italien och från Cisterciensorden. Ett stort tillskott kom år 1608 genom inköpet av delar av paduanen Gian Vincenzo Pinellis privata samling då cirka 700 volymer köptes av Borromeos representant *Fabio Leuco* under en auktion.

Den första byggnaden Sala Federiciana ritades av arkitekten *Fabio Mangone* och skulptören *Dionigi Bussola* [5]. År 1603 startade byggandet av det egna bibliotekshuset under ledning av Francesco Maria Richini och Lelio Buzzi.

Biblioteket är uppkallat efter en tidigare biskop av Milano, Ambrosius, en kyrkofader, kyrkolärare och senare helgon inom Katolska kyrkan [2].

Den 8 december 1609 [1][3][4] invigdes det nya biblioteket för allmänheten.

Fasaden

Borromeos planerade från början att knyta ett kollegium av 16 akademiker inom olika specialiteter till biblioteket som skulle sprida kännedomen om bibliotekets verk. Brist på tillgångar inskränkte dock detta kollegium till några få medlemmar under namnet *Doctores bibliothecæ Ambrosianæ* [1].

År 1611 påbörjades en tillbyggnation av byggnaden.

År 1618 inrättades konstgalleriet *Pinacoteca Ambrosiana* av Borromeo [6] med cirka 250 målningar. År 1621 instiftades även en konstakademi vid biblioteket där konstnären Giovanni Battista Crespi blev den förste föreståndaren [7].

grundaren Federico Borromeo

1863 besökte Anders Uppström biblioteket för att här studera de gotiska *Ambrosianska handskrifterna* (Codex Ambrosiano), dessa studier ledde 1868 till den postumt utgivna boken "*Codices gotici ambrosiani*".

I slutet av 1800-talet omfattade samlingarna cirka 160 000 böcker och cirka 8 000 manuskript.

Under Andra världskriget skadades byggnaden 1943 genom bombningar [7] men reparerades 1952.

Åren 1990 till 1997 genomgick hela byggnaden en omfattande restaurering [7].

Chefsbibliotekarien, traditionellt kallad *chiamati Dottori*, har alltid varit en man och genom åren har en lång rad personer haft denna titel. Bland dessa kan nämnas historikern Giuseppe Ripamonti, historikern Ludovico Antonio Muratori, historikern Giuseppe Antonio Sassi, kardinalen Angelo Mai och Achille Ratti som sedermera blev påve Pius XI [2].

I september 2007 tillträdde den nuvarande chefsbibliotekarien biskop *Franco Buzzi*.

Samlingen

Biblioteket

Bibliotekets samling omfattar idag nästan 1 miljon volymer med cirka 900 000 böcker, 3 000 inkunabeler, 12 000 handskrifter och 35 000 manuskript [8].

I samlingarna finns en rad historiska originalexemplar, däribland kan nämnas:

- Antiphonarium Benchorense från 500-talet, klosterskrifter från Irland
- Bobbio Orosius, från 400-talet, skriven av Paulus Orosius
- Canone Muratoriano från 400-talet, äldsta bevarade Bibelkanon
- Codex Ambrosiano, från 600-talet, samlade bibelskrifter
- Codex Atlanticus från 1480-talet, en samling av Leonardo da Vincis teckningar
- De Divina Proportione från 1497, skriven av Luca Pacioli
- De Prospectiva Pigendi, från 1480-talet, skriven av Piero della Francesca
- Ilias Picta, från 500-talet, en illustrerad Iliadenversion
- Pinelliska handskriftsamlingen, antika manuskript och böcker
- Peshitta, en syriansk bibel från 1500-talet

Pinakoteket

Pinakotekets samlingar omfattar idag cirka 12 000 bilder och teckningar [9] däribland kan nämnas arbeten av:

Barocci, Botticelli, Caravaggio, da Vinci, Dürer, Luini, Tizian och Rafael [1][6].

Referenser

1. ^ [a b c d e] [1] (http://runeberg.org/nfaa/0601.html), Nordisk Familjebok, Biblioteksartikel, läst 4 april 2010
2. ^ [a b c] ”Arkiverade kopian” (https://web.archive.org/web/20100323041027/http://www.ambrosiana.eu/cms/storia_biblioteca-205-205.html). Arkiverad från originalet (http://www.ambrosiana.eu/cms/storia_biblioteca-205-205.html) den 23 mars 2010. https://web.archive.org/web/20100323041027/http://www.ambrosiana.eu/cms/storia_biblioteca-205-205.html. Läst 5 april 2010., Biblioteca Ambrosiana, bibliotekets historia, läst 4 april 2010
3. ^ [a b] [2] (http://www.ilgiornale.it/milano/quando_cardinale_battezzo_primo_google/02-12-2009/articolo-id=403584-page=0-comments=1), Il Giornale.it, Ambrosiana artikel, läst 4 april 2010
4. ^ [a b] ”Arkiverade kopian” (https://archive.is/20130112103724/http://www.artvalley.org/live/level_news.php?news=349). Arkiverad från originalet (http://www.artvalley.org/live/level_news.php?news=349) den 12 januari 2013. https://archive.is/20130112103724/http://www.artvalley.org/live/level_news.php?news=349. Läst 5 april 2010., ArtValley, Ilias Picta artikel, läst 4 april 2010
5. ^ [a b] [3] (http://www.newadvent.org/cathen/01393a.htm), Catholic Encyclopedia, Ambrosiana artikel, läst 4 april 2010
6. ^ [a b] [4] (http://www.ambrosiana.eu/cms/pinacoteca-241.html) Arkiverad (https://web.archive.org/web/20181021190732/http://www.ambrosiana.eu/cms/pinacoteca-241.html) 21 oktober 2018 hämtat från the Wayback Machine., Biblioteca Ambrosiana, Pinakotekets katalog, läst 4 april 2010
7. ^ [a b c] ”Arkiverade kopian” (https://web.archive.org/web/20100413161920/http://www.ambrosiana.eu/cms/storia-188-188.html). Arkiverad från originalet (http://www.ambrosiana.eu/cms/storia-188-188.html) den 13 april 2010. https://web.archive.org/web/20100413161920/http://www.ambrosiana.eu/cms/storia-188-188.html. Läst 5 april 2010., Biblioteca Ambrosiana, pinakotekets historia, läst 4 april 2010
8. ^ ”Arkiverade kopian” (https://archive.is/20130429152121/http://www.ambrosiana.eu/cms/catalogo-251-251.html). Arkiverad från originalet (http://www.ambrosiana.eu/cms/catalogo-251-251.html) den 29 april 2013. https://archive.is/20130429152121/http://www.ambrosiana.eu/cms/catalogo-251-251.html. Läst 5 april 2010., Biblioteca Ambrosiana, bibliotekskatalog, läst 4 april 2010
9. ^ ”Arkiverade kopian” (https://web.archive.org/web/20100410204944/http://www.italnet.nd.edu/ambrosiana/eng/index.html). Arkiverad från originalet (http://www.italnet.nd.edu/ambrosiana/eng/index.html) den 10 april 2010. https://web.archive.org/web/20100410204944/http://www.italnet.nd.edu/ambrosiana/eng/index.html. Läst 5 april 2010., University of Notre Dame, Biblioteca Ambrosianas katalog, läst 4 april 2010

Externa länkar

- Wikimedia Commons har media som rör Ambrosianska biblioteket.
- Biblioteca Ambrosiana – Ambrosianska bibliotekets webbplats (https://web.archive.org/web/20160112104342/http://www.ambrosiana.eu/jsp/index.jsp)
- Karta över pinakoteket (https://web.archive.org/web/20100322222708/http://www.ambrosiana.eu/cms/pincatpinacoteca.html)
- *Catalogus codicum graecorum Bibliothecae Ambrosianae* (http://www.archive.org/details/catalogus codicu00martgoog) (Mediolani 1906) Tomus I
- *Catalogus codicum graecorum Bibliothecae Ambrosianae* (http://www.archive.org/details/catalogus codicu04bassgoog) (Mediolani 1906) Tomus II

Hämtad från "https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Ambrosianska_biblioteket&oldid=47467160"

Sidan redigerades senast den 4 april 2020 kl. 21.15.

Wikipedias text är tillgänglig under licensen Creative Commons Erkännande-dela-lika 3.0 Unported. För bilder, se respektive bildsida (klicka på bilden). Se vidare Wikipedia:Upphovsrätt och användarvillkor.